

Namazdan Sonra Toplu Musafaha Yapmak

İzmir/Pınarbaşı'ndan okuyucularımız: “Namazdan sonra toplu musafaha yaparak ‘Allah kabul etsin’ demekle Allah bir şeye zorlanmış oluyor diyenler var. Bunun dinimizdeki yeri nedir?”

‘Allah kabul etsin’ sözü, bir duâ ve temenniden ibarettir. Yapılan ibadetten Allah’ın razı olması ve makbul bir ibadet olarak kabul etmesini dilemek mânâsındadır. Buradaki ifade tarzına takılmayalım. Buna benzer, “Allah muvaffak etsin”, “Allah yardımcınız olsun” sözleri de—hâşâ—Cenâb-ı Hakka bir emir değil, birer duâ ifadeleridir. Bize düşen duâdır; Allah ise dilediği şekilde kabul eder.

Musafaha ise, kökü Kur’ân’a dayanan bir terim. “Safh”, esenlik dilemek, affetmek, geniş ve yumuşak davranmak, müsamaha göstermek, hesap sormaktan vazgeçmek ve bağışlamak mânâlarında Kur’ân’da varit bir kavramdır. Musafaha ise, bu davranışların birbirine karşılıklı gösterilmesi mânâsını içerir. Yani birbirini bağışlamak, birbirine iyi ve yumuşak davranmak, birbiriyle tokalaşmak ve esenlik dilemek... vs.

Cenâb-ı Hakk’ın müşrik bir toplum hakkında da “safh”ı tavsiye etmesi mânîdardır: “And olsun ki onlara kendilerini kimin yarattığını sorsan, ‘Allah!’ derler. Öyleyken nasıl da aldatılıp döndürülüyorlar? (Resûlullah’ın) ‘Ya Rab! Bunlar iman etmeyen bir kavimdir!’ demesi üzerine, Allah: ‘Onu geç! Esenlik dile! Yakında bileceklerdir!’ buyurdu.”¹ Bir diğer âyette Cenâb-ı Hak: “Biz gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri hakikaten yarattık. Kıyamet günü ise muhakkak gelecektir! O halde yumuşak ve iyi davran!”², diğer bir âyette ise: “Affetsinler, aldırmasınlar! Allah’ın sizi bağışlamasını istemez misiniz?”³ buyurur.

Dilimize “tokalaşmak” mânâsıyla aktardığımız “musafaha yapmak”, sünnettir. Peygamber Efendimiz (asm) hem uygulamış, hem de rahmet müjdesiyle teşvik etmiştir. Bera b. Azib’in (ra) rivayetiyle Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm) şöyle buyurmuştur: “İki Müslüman karşılaşp tokalaşırken, Allah’a hamd edip (yekdiğerinin) bağışlanmasını dilediklerinde her ikisi de bağışlanır.” Yine aynı râvî şu hadis-i şerifi de nakletmiştir: “Karşılaşp tokalaşan hiçbir Müslüman yoktur ki,

ayrılmadan önce bağışlanmış olmasınlar!”4

Fakat tokalaşma bağımsız bir sünnettir. Bu sünnet, iki Müslümanın bir araya gelip karşılaştıkları ilk anda uygulanmıştır. Eğer bu karşılaşma namazın sonrasına rastlamışsa, sünnet burada uygulanır.

Kimi yörelerde namazlardan sonra yapılan toplu musafahaya gelince: Peygamber Efendimiz (asm) ve Ashab-ı Kiram (ra) devrinde namazlardan sonra toplu tokalaşma yapılmamıştır. Binaenaleyh, musafahayı namazın arkasına tahsis etmek sünnet değil, mubahtır. Müslümanla karşılaşılan her yerde yapmak ise sünnettir.

Dipnotlar:

- 1- Zuhurf Sûresi, 43/89
- 2- Hicr Sûresi, 15/85
- 3- Nûr Sûresi, 24/22
- 4- Ebû Dâvûd, Edep, 142